
PROGRAMA
DISCIPLINA
LIMBA ȘI LITERATURA CROATĂ MATERNĂ

EVALUAREA NAȚIONALĂ pentru absolvenții clasei a VIII-a

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba și literatura croată maternă are, în cadrul *Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a*, statut de disciplină obligatorie pentru elevii care au urmat cursurile gimnaziale în limba maternă.

Prezenta programă vizează evaluarea competențelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare, în scopuri diverse, de exprimare scrisă și de utilizare corectă și adecvată a limbii croate materne în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse. Deoarece competențele de evaluat sunt ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini formate în clasele a V-a - a VIII-a, subiectele din cadrul *Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a* vor evalua atât competențele specifice, cât și conținuturile asociate acestora, conform *Programei școlare pentru disciplina Limba și literatura croată maternă, clasele a V-a – a VIII-a*, aprobate prin OMEN nr. 3393/28.02.2017.

Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a la disciplina limba și literatura croată maternă are în vedere viziunea comunicativ-pragmatică, abordarea funcțională și aplicativă a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor și pe utilizarea lor corectă și adecvată în propria exprimare scrisă. Sarcinile de lucru vizează exerciții de tip analitic (de recunoaștere, de motivare, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție) și de evidențiere a aspectelor ortografice și de punctuație, în situațiile care impun o asemenea abordare. Prin sarcinile de lucru se urmărește atât înțelegerea unui text literar dat (identificarea unor trăsături ale textului și exprimarea unui punct de vedere asupra acestora etc.), precum și redactarea de către elev a unor compuneri vizând scrierea despre un text literar (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvențe, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.). De asemenea, sarcinile de lucru vor avea în vedere evaluarea competențelor de redactare a unor texte argumentative (motivarea apartenenței la o specie literară).

În evaluarea competențelor și a conținuturilor se vor urmări permanent aspectele normative ortoepice, ortografice, morfologice și de punctuație, utilizându-se constant *Hrvatski pravopis* (Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2013), *Školski rječnik hrvatskog jezika* (Školska knjiga, Zagreb, 2012), *Rječnik hrvatskog jezika* (Školska knjiga, Zagreb, 2000).

II. COMPETENȚE DE EVALUAT

Tabelul de mai jos cuprinde atât competențele generale care vizează receptarea și redactarea mesajelor scrise din programa școlară, cât și detalierile lor în competențele specifice și conținuturile asociate urmărite în cadrul *Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a* la limba și literatura croată maternă.

1. Receptarea textului scris de diverse tipuri

Competențe specifice

- 1.1. Identificarea informațiilor importante din texte continue, discontinue și multimodale
- 1.2. Corelarea informațiilor explicite și implicite din texte continue, discontinue și multimodale
- 1.3. Recunoașterea structurilor logice în care sunt organizate informațiile în texte continue, discontinue și multimodale
- 1.4. Prezentarea unor răspunsuri personale, critice sau creative pe marginea unor texte diverse
- 1.5. Compararea diferitelor tipuri de răspuns, a punctelor de vedere exprimate pe marginea unor texte diverse
- 1.6. Compararea a cel puțin două texte sub aspectul temei, al ideilor și al structurii

- 1.7. Evaluarea informațiilor și a intențiilor de comunicare din texte literare, nonliterare, continue, discontinue și multimodale
- 1.8. Argumentarea punctelor de vedere pe marginea a două sau mai multe texte de diverse tipuri, având în vedere posibilitatea unor interpretări multiple

Conținuturi

- Prepoznavanje faza u stvaranju pismenih sastava i sažetka književnih tekstova;
- Pismeno izlaganje subjekta i momenta narativnog štiva date književne lektire;
- Prepoznavanje razlike između usmene i pisane književnosti;
- Književni tekst;
- Neknjiževni tekst;
- Izrada književnog komentara; karakterizacija književnih likova;
- Poštovanje norma književnog jezika u pismenom i usmenom izražavanju;
- Epski tekst;
- Lirski tekst;
- Dramski tekst (autor, uloga didaskalija, dramski lik);
- Versifikacija: stih, strofa, rima;
- Stilske figure: epitet, metafora, usporedba, personifikacija.

Književni tekstovi:

Ribar Palunko i njegova žena, Ivana Brlić-Mažuranić; **Orač Dragonja**, Vladimir Nazor; **Legenda o Veroniki Desničkoj**, narodna legenda; **Ona i ja**, Zlatko Krilić; **Babina bilka**, hrvatska narodna pripovijetka; **Duga**, Dinko Šimunović; **Čarobno zrcalo**, Michael Ende; **Knjige**, Božidar Prosenjak; **Prvi put na moru**, Milka Tica; **Športski život letećeg Martina**, Dubravko Jelačić Bužimski; **Zlatni ljudi**, Jadranka Klepac; **Mali Učkarić**, Viktor Car Emin; **Voda**, Vladimir Nazor; **Pravda**, Vladan Desnica; **Može li čovjek**, Dragutin Tadijanović; **Moj dom**, Silvije Strahimir Kranjčević; **Oblak**, Dobriša Cesarić; **Alkar**, Dinko Šimunović; **Breza**, Slavko Kolar; **Plavi snijeg**, prema tekstu Gregora Viteza, **Parkirana pripovijetka**, Blanka Pašagić; **Đurđić**, Antun Gustav Matoš.

Neknjiževni tekstovi:

Neknjiževni tekstovi bliski su tematici nastavnog plana i programa br.3393/28.02.2017 .

Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor generale și specifice.

2. Redactarea textului scris de diverse tipuri

Competențe specifice

- 2.1. Redactarea unui text scurt pe teme familiare, având în vedere etapele procesului de scriere și structurile specifice, pentru a comunica idei și informații sau pentru a relata experiențe trăite sau imaginate
- 2.2. Redactarea unui text complex, în care să își exprime puncte de vedere argumentate, pe diverse teme sau cu referire la diverse texte citite
- 2.3. Adecvarea textului scris la situația și scopul de comunicare
- 2.4. Analizarea constantă a propriului scris/a unor texte diverse din punctul de vedere al corectitudinii, al lizibilității, al coerenței și al clarității
- 2.5. Aplicarea constantă a normelor privind etica redactării pentru crearea unor texte originale

Conținuturi

- Izgled teksta: rukopis, pravopis;
- Stilska sredstava: naracija, dijalog, opisivanje, objašnjavanje;
- Ispričanje teksta prema pitanjima: tko?, što?, gdje?, kada?;
- Stvaranje funkcionalnih tekstova: pismo, molba, pozivnica, upitnik;
- Prilagođenje pisanog teksta zadanoj temi;
- Struktura pisanog teksta: uvod, zaplet, razvoj, rasplet;
- Stil: poštivanje pravila u pisanju, jasno i konkretno iznošenje sadržaja, respektiranje normi pravilnog izražavanja, logično iznošenje ideja i originalnost misli;
- Sadržaj, staranje sadržaja;

- Upravni i neupravni govor;
- Protumačenje jednog ulomka iz pročitanog teksta.

Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor generale și specifice.

3. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise

Competențe specifice

- 3.1. Analizarea elementelor de dinamică a limbii, prin utilizarea achizițiilor de sintaxă, morfologie, fonetică, lexic și semantică prin raportare la limbile moderne
- 3.2. Folosirea achizițiilor privind structuri morfosintactice complexe ale limbii slovace literare pentru înțelegere corectă și exprimare nuanțată a intențiilor comunicative
- 3.3. Aplicarea achizițiilor lingvistice pentru înțelegerea și producerea unor texte diverse
- 3.4. Aplicarea conștientă a regulilor și a convențiilor ortografice și ortoepice pentru o comunicare corectă
- 3.5. Valorificarea relației dintre normă, abatere și uz în adecvarea strategiilor individuale de comunicare
- 3.6. Raportarea conștientă la normă în exprimarea intenției de comunicare, din perspectivă morfosintactică, fonetică și lexicală
- 3.7. Redactarea unor texte, valorificând gândirea logică și competența lingvistică, în procesul de învățare pe tot parcursul vieții

Conținuturi

- **Fonetika, pravopis**
  - *Abeceda, podjela glasova: samoglasnici i suglasnici*
  - *Jednačenje suglasnika po zvučnosti i mjestu tvorbe;*
  - *Nepostojano "a";*
  - *Sibilarizacija;*
  - *Palatalizacija;*
  - *Jotacija;*
- **Rječnik**
  - *Podrjetlo riječi;*
  - *Porodica riječi;*
  - *Sinonimi;*
  - *Antonimi;*
  - *Homonimi;*
  - *Tvorba riječi izvođenjem;*
  - *Tvorba riječi prefiksacijom;*
- **Morfologija**
  - **Promjenjive vrste riječi:**
    - *Imenice – značenje i uporaba padeža;*
    - *Pridjevi – značenje, podjela, stupnjevanje;*
    - *Zamjenice – značenje, podjela;*
    - *Brojevi – značenje, podjela;*
    - *Glagoli- značenje, glagolska vremena;*
  - **Nepromjenjive vrste riječi:**
    - *Prilozi, prijedlozi, veznici, usklici, čestice – značenje, uporaba;*
- **Sintaksa**
  - **Rečnični djelovi** – *subjekt, predikat, objekt, atribut, priložne oznake mjesta, vremena i načina;*
  - **Nezavisno složene rečenice** – *sastavne, rastavne, suprotne, zaključne i isključne rečenice;*
  - **Zavisno složene rečenice** – *subjektna, predikatna, atributna, objektna, vremenska, mjesna i načinaska rečenica*

Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor generale și specifice.

4. Exprimarea identității lingvistice și culturale proprii în context național și internațional

Competențe specifice

- 4.1.** Asocierea unor experiențe proprii de viață și de lectură cu acelea provenind din alte culturi
- 4.2.** Compararea unor tradiții croate și a unor tradiții din alte culturi
- 4.3.** Exprimarea unui punct de vedere față de anumite tradiții și valori ale culturii materne sau ale unei alte culturi, descrise în cărțile citite
- 4.4.** Argumentarea unui punct de vedere privitor la tiparele identificate în cultura proprie și în cultura altor popoare

Conținuturi

- Maternji jezik – neophodan resurs za osobni razvoj i obogaćenje osobne kulture;
- Hrvatski jezik i kultura u Europi;
- Empatija i otvorenost: Mi i drugi.

Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor generale și specifice.
